FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA XIX.

Kolozsvár, 2014. március 20–21.

KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ- ÉPÍTŐ KÖZÖSSÉG

COMMUNITY BUILDING-BUILDING COMMUNITY

KÓSA Balázs

Pécsi Tudományegyetem, Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar, Építéskivitelezés és Mérnöki Menedzsment Tanszék, 7624, Magyarország, Pécs, Boszorkány utca 2.; Telefon / Fax: +36 30 539 9616, 8315; kosa.balazs@pmmik.pte.hu

Abstract

In the current economic situation, the maximum supported by the presence of crises topic is significant. I do not mean while the global economic crisis. We recognize that in the post crisis must master a completely different approach, we must use what has been up to university level students. Great motivation to me to get acquainted with a previously unknown practical technologies, such as the construction of a straw, or even the use of adobe. Pedagogical point of view, an interesting challenge and also the motivation to be a manager of an interdisciplinary team should not only think about the engineering field.

Keywords: community architecture, sociology, university education, practice, innovation, science

Összefoglalás

A jelenlegi gazdasági helyzet, a válságok jelenléte maximálisan alátámasztja a téma jelentőségét. Nem csak a gazdasági világválságot értem ezalatt. Fel kell ismerjünk, hogy a válságból való kilábaláshoz egy teljesen más szemléletet kell elsajátítsunk, amit már legkésőbb egyetemi hallgatói szinten alkalmaznunk is kell. Nagy motivációt jelent, hogy megismerkedhetek olyan számomra eddig gyakorlati szempontból ismeretlen technológiákkal, mint például a szalmából való építkezés, vagy éppen a vályog használata. Pedagógiai szempontból is érdekes kihívás és szintén motivációt jelent az, hogy egy interdiszciplináris csapat vezetőjeként nem csak a mérnöki szakterületen kell gondolkodjak.

Kulcsszavak: közösségi építészet, szociológia, egyetemi oktatás, gyakorlat, innováció, tudomány

1. Bevezetés

Értekezésem célja az, hogy a rendszerszemlélet megközelítését alapul véve négy, egymással szoros kölcsönhatásban lévő szinten tárgyaljam az építő közösségek kérdését. Elsőként az individuum szintjén, különös tekintettel az egyén társadalomban és közösségekben betöltött szerepére. A következő szint a munkacsoportokból kiépülő közösségek szintje. A harmadik szinten a közösségek szűk (lokális) és tág (országos) értelemben vett, környezetükre kifejtett hatását mutatja be. A negyedik szint a globális értelmezés, ez nemzetközi szakirodalmak tükrében, projektek révén szerzett tapasztalatokon keresztül kerül megvitatásra. Fontosnak tartom – különösen a globalizált világban, ahol a mobiltelefon, az internet és más kommunikációs eszközök segítségével szinte másodpercek alatt kapcsolatba léphetünk a világ bármely pontján élőkkal – azt, hogy olyan tényeket állapítsunk meg, amelyek megállják a helyüket a világ egészét tekintve is. Természetesen ez

nem jelentheti a társadalmi-kulturális különbségek figyelmen kívül hagyását, de jelenti a „globális” szemléletet. („Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”)

2. Közzőségben végzett munka öröme

Céljaim között szerepelt egy olyan egységes csoport létrehozása, amely képes felelősségteljes tervek és munkák elkészítésére, továbbá a csoport tagjaival megismertetni a tervezés és a kivitelezés folyamatait, szociális érzékenységet. A város és régió figyelmét felhívni problémákra és azok orvoslási lehetőségeire. A b2 csoport tematikájáról elvégeztem egy összehasonlítást is, hiszen a kutatásom során felvettem a kapcsolatot két hasonló tematikával működő szervezettel. Mindkettő az USA-ban található. Az egyik a YALE a másik pedig a PRINCETON Egyetemen működik. Érdekes megfigyelés ez, hiszen egymástól függetlenül fogalmaztuk meg magunknak szinte ugyan azokat a pontokat. Egy magyarországi és egy amerikai csapat eszmecseréje pedig kifejezetten hasznosnak bizonyult sok szempontból. Bemutatásra kerül a felsőoktatási intézmények legmagasabb szervének a doktori iskolák hallgatóinak együttműködése is. Írásom nem csak építészeti szempontok alapján vizsgálja a fentiekben említett problémaköröket, hanem a mai elvárásoknak megfelelően interdiszciplináris kutatással teszi azt, és erre sarkallja a csoportban dolgozókat is. Azt gondolom, hogy a tudományterületek együtt gondolkodása révén még izgalmasabb és még komplexebb lehet a dolgozat, hiszen egy problémára csak akkor tudunk releváns választ adni, ha a lehető legtöbb oldalról körüljárjuk azt.

3. Közzőségben végzett munka öröme

A közösség és az egyén fogalma szétválaszthatatlanok egymástól, hiszen az egyének sokasága alkotja a közösséget. A közösség lehet kis közösség, például család, nagyobb (osztály, iskola, település), és természetesen egy ország közössége, a társadalom egésze.

A Pedagógiai Lexikon meghatározása szerint az egyéniség, individualitás fogalma:

„a személy azon sajátosságainak összessége, amely által mindenki mástól különbözik. [1]

Az ember azonban társas lény. Az egyéniség fontos tényező, ám a közösséggé válás is fontos része az emberi kapcsolatok alakulásának. A 18. század, zömében romantikus irodalmi alkotásai, és az azt követő század német filozófiai szemléletmódja képezte alapját annak a gondolatiságnak, miszerint az ember zárt individuum. Sokáig még a modern felfogású ember is ezt az elméletet vallotta, így jelent meg az ember alakja Freud híres “Unbehagen” című filozofikus modelljében önző, ösztöneit kielégíteni vágyó lényként, aki csak akkor képes felelősségteljes gondolkodásra, ha arra értelmes énje parancsot ad neki. A mai korban a tudomány már úgy vélekedik ugyanerről a témáról, hogy az ember alapvető szükséglete lett a kommunikáció, anélkül nem tud létezni, hiszen nem érik ingerek. Ingerek hiányában pedig az egyes személyiségjegyek, de van, hogy a teljes személyiség dezintegrálódik. A társas érintkezés olyannyira nagy jelentőséggel bír életünk folyamán, hogy vannak kutatók, akiknek álláspontja szerint szinte “respiratorikus” fontosságú az emberi kommunikáció. Minden emberi lénynek szüksége van elfogadásra és elismerésre. Ezt a vágyat a századelő híres szociálpszichológusai szinte alapvető emberi szükségletként tartották számon. [2] Elfogadás, elismerés, figyelem, segítség, szeretet. Az imént felsoroltak mindegyikére szükségünk van életünk során. Jelenlegi világunkban az individualizmus hatása erős, bár napjainkra az új „szociális média” új típusú közösségeket formál. Hogyan tud és miképpen akar közösségekhez csatlakozni a mai kor embere? Miként szocializálódik társadalmunkban? Hankiss Elemér kiemeli, hogy a közös cél, értékrendszer mellett a közösség saját identitásának tudatára ébred (a „mi-tudat”) (Hankiss. 1983). A definíció hangsúlyozza, hogy

nem csupán a közösség térbeli-szomszédsági, hanem szimbolikus szerveződését , és az önszerveződő, közösséget fejlesztő folyamatokat is fontosnak tekintem. [3]

4. Virtuális közösségek

Számtalan mennyiségű és minőségű közösség létezik. Az elmúlt néhány évben nagy népszerűségnek örvendenek azok az online közösségi oldalak - facebook, twitter, iwiw -, amelyek a korlátozott hozzáféréssel rendelkező környezetben élők számára is lehetővé teszik életük eseményeinek, profiljainak megosztását, távolabb élő barátaikkal való kommunikációs gátak feloldását. Vannak olyan webes közösségek, amelyek különböző vallási, etnikai, szakmai, vagy éppen politikai érdekeltségűek számára adnak felületet. A változatosságot a felhasználók sokszínűsége, illetve a portálok szabályainak különbözősége is meghatározza. Napjainkban már emberek százmilliói építették be napi rutinjukba a közösségi oldalak használatát, hiszen ezeken a csatornákon keresztül kapnak információt a világ híreiről, kedvenceikről, bonyolíthatnak le üzleti tranzakciókat, oszthatják meg hasonló témakörökben kutató társaikkal eredményeiket, erősíthetik meg emberi kapcsolataikat, vagy köthetnek új barátságokat akár másik kontinensen élő személyekkel. Lényegét tekintve azonban ezek a portálok inkább az offline interakciókat tükrözik. Ebben a percben még nem tudhatjuk, hogy ezek az online közösségi oldalak vajon meddig örvendenek ilyen népszerűségnek, tartós lesz-e az a fajta rajongás irántuk, ami jelenleg körbeveszi őket, de a már egy évtizede tartó folyamatos érdeklődés arra enged következtetni, hogy akár tartósan, hosszabb távon is jól működő rendszerekről beszélhetünk.

5. Közösségek a felsőoktatásban

“Ha valaki egyedül álmodik, az csak egy álom. Ha sokan álmodnak együtt, az egy új valóság kezdete.” [4]

Ha a hallgatók már iskolai feladataik során is foglalkoznak a témával, esetlegesen részt is vesznek közös építési folyamatokban, akkor nem állnak majd értetlenül a való életben, ha olyan szituációval találják szembe magukat, mint például - hogy pécsi példát hozzak - a György-telep munkálatai. Ezért éreztem fontosnak egy csoport létrehozását, akik a szolidáris építészettel foglalkoznak a gyakorlatban, és nem csak elméleti szinten. Ennek mintapéldája a b2 Innovációs Hallgatói Csoport és az általuk elért szép eredmények, kiemelve egy transzdiszciplináris közösségi házat, amely a közeljövőben minden remény szerint meg is fog valósulni.

6. Nemzetközi vizsgálat

A Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar, Breuer Marcell Doktori Iskola és a Széchenyi István Egyetem Ybl Miklós Műszaki Kara közös pályázatukkal, mely a SPACE MAKER nevet viselte, 2012-ben elnyerte a 13. Velencei Építészeti Biennále - a leglátogatottabb nemzetközi építészeti világkiállítás - kuratori és kiállításszervezői tisztségét. A kurátorok pályázati anyagukban a fiatal generációban rejlő lehetőségekre, a csapatmunkára és a mesterek és tanítványaik közötti együttműködésre fontosságára hívta fel a figyelmet, így a pavilon nagy részében fiatal építész hallgatók munkáit mutatták be. A közös munka jelen esetben is nagy szerepet játszott, hiszen hat doktorandusz, köztük jómagam is részt vehettünk a tervezés és a kivitelezés folyamataiban egyaránt. Óriási élmény és rendkívüli tapasztalatszerzés volt ez mindannyiunk számára. Ahogy a b2 csoportnál, itt is - mivel kisebb csapatról van szó - tökéletesen működött a Bohm-féle dialógus. Egyszer sem a rossz, megoldhatatlan részekre koncentráltunk, hanem mindig

ahhoz a részhez kapcsolódtunk gondolatainkkal, ami a leginkább megragadott minket, ami a legfejleszthetőbb volt. Ebben az esetben azonban már tudatosan alkalmaztuk ezt azokkal a társakkal, akikkel már a b2-es feladatok során is dolgoztunk együtt, hiszen a tapasztalatok azt mutatták, hogy sokkal célravezetőbb és eredményesebb az így megvalósított terv. A többiek pedig idővel szintén átvették ezt a mentalitást, a konzultációk kedélyes beszélgetésekké alakultak, amit nem csak a külső szemlélők láttak így, hanem mi, a tényleges résztvevők is valóban jól éreztük magunkat az együtt munkálkodás során.

7. Következtetések / Összefoglaló

Azt gondolom, hogy a felsőoktatásban való képzés egyik alappillére lehet a lexikális tudás megszerzése mellett elsajátított gyakorlati tudásra kidolgozott tematika. A kezdetektől fogva meg kell szeretetni a hallgatókkal a szakmájukat, hogy azt idővel magabiztosan, kellő tapasztalat birtokában tudják magas színvonalon űzni. A kezdeti próbálkozások idején, mikor még nem rendelkeznek mély műszaki előképzettséggel, csak a gondolkodásmódot kell megtanítani nekik, valamint azt, hogy kellően szenzitívek legyenek a környezetükre, az őket érő hatásokra. Mindez véleményem szerint egy megfelelő nevelés velejárója. Az egyetemi éveket követően pedig hasznos szakmai tapasztalatokkal, rendszerezett tuással és rálátással fognak rendelkezni a hallgatók.

Irodalom

- [1] *Pedagógiai Lexikon*. Szerk. Nagy Sándor. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1976. II. kötet, p. 466.
- [2] Cohen, A. P. (1985)
- [3] Sallai Éva: *Tanulható-e a pedagógus mesterség?*, Veszprém: VE Egyetemi Kiadó, 1996. p. 80. Loránd Ferenc: *Egyéni és közösségi érdek*. In: Új Pedagógiai Szemle (szerk. Schüttler Tamás) 2000. 2. sz., p. 4–13.
- [4] *Hundertwasser Friedensreich*

„A kutatás a **TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001** azonosító számú *Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program* című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”